

Riigikogu majanduskomisjon

mari.tanav@riigikogu.ee

majanduskomisjon@riigikogu.ee

Meie 25.02.2026 nr 4/44

Arvamuse esitamine tarbijakaitseseaduse ja lõhkematerjaliseaduse muutmise seaduse 779 SE eelnõu kohta

Lugupeetud Marek Reinaas!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) tänab võimaluse eest avaldada arvamust tarbijakaitseseaduse ja lõhkematerjaliseaduse muutmise seaduse 779 SE eelnõu kohta, millega täpsustatakse ebaausaid kauplemisvõtteid reguleerivaid õigusnorme. Oleme eelnõuga tutvunud ning esitame järgnevalt Kaubanduskoja seisukohad.

1. Üleminekuaeg ja laovarude realiseerimine

Eelnõu § 3 kohaselt jõustuvad muudatused 27. septembril 2026.

Juhime tähelepanu, et paljude toodete puhul on keskkonnaväited trükitud otse toote pakendile. Nõuete jõustumine konkreetsel kuupäeval ilma üleminekusätteta tähendab, et ettevõtjad peavad nõuetele mittevastavad, kuid muus osas kvaliteetsed tooted müügilt eemaldama ja pakendid utiliseerima. See tekitab ettevõtjatele põhjendamatu kulusid ning on vastuolus eelnõu enda keskkonnanahoiu eesmärkidega, suurendades asjatult jäätmeteket.

Kuigi direktiiv (EL) 2024/825 ei sätesta üleminekuperioodi ja liikmesriikidele sõnaselget võimalust laovarude realiseerimise erisuse rakendamiseks, siis leiame, et Eesti peaks eelnõusse vastava erandi lisama. Direktiivi ülevõtmine viisil, mis sunnib ettevõtjaid hävitama suuri koguseid kaupa ja pakendeid üksnes märgistuse muudatuse tõttu, on vastuolus Euroopa Liidu üldise suunaga vältida jäätmeteket ja raiskamist.

Teeme ettepaneku lisada eelnõusse rakendussäte, mis lubab pärast 27. septembrit 2026 jätkata nende toodete lõpuni müümist, mis on seaduslikult turule lastud enne nimetatud kuupäeva.

Kaubanduskoja ettepanek:

Täiendada eelnõud järgmise sõnastusega:

„Tarbijakaitse seaduse § 16 lõike 4 punkte 4 ja 5, lõike 8 punkti 3¹, lõike 8 punkte 4¹–4³, 10¹ ja 27–33 ei kohaldata kauba suhtes, mis on lastud turule enne 2026. aasta 27. septembrit, ega sellise kaubaga seotud kauplemisvõtete suhtes.“

2. Õigusselgus ja järelevalve praktika

Oleme ka varasemalt Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile saadetud arvamuses rõhutanud, et keskkonnaväidete tõendamiseks puudub Eestis selge metoodika ning Euroopa Liidu tasandi "roheväidete direktiiv" on alles menetluses. Ministeeriumi selgitus meie kommentaarile, et terminite nagu näiteks „roheline“ sisustamine jääb järelevalveasutuse kujundada, ei taga ettevõtjatele vajalikku õiguskindlust. Arvestades eelnõuga kavandatavaid märkimisväärseid trahvimäärasid, kuni 4% aastakäibest või kuni 2 miljonit eurot, on lubamatu jätta regulatsioon liigselt tõlgendatavaks.

Arvestades asjaolu, et kuna roheväidete terminite osas ei ole enne praktika kujunemist selget seisukohta, siis tuleb tagada, et esimese 12 kuu jooksul pärast seaduse jõustumist rakendab järelevalveasutus esmarikkumiste puhul põhimõtet enne karistamist hoopis ettevõtteid nõustatakse, välja arvatud juhul, kui tegemist on pahatahtliku ja teadliku tarbija eksitamisega. Ettevõtja vajab kindlustunnet, et heauskne eksimus uue ja ebamäärase metoodika tõlgendamisel ei too kaasa pankrotiohtu seadvat trahvi.

Lisaks tervitame ministeeriumi plaani korraldada koostöös TTJA-ga infopäev, kuid samas leiame, et ettevõtjad vajavad suuremat teavitustööd plaanitavate muudatuste kohta kui üksnes infopäev. Kaubanduskoda peab oluliseks, et riik (MKM ja TTJA) tagaks püsivalt kättesaadavad selgitavad materjalid ja juhendid ettevõtjatele. Omalt poolt on Kaubanduskoda valmis aktiivselt panustama ettevõtjate teavitustöösse. Selline osapoolte koostöö on hädavajalik, et aidata ettevõtjatel uute normidega kohaneda, selle asemel et keskenduda kohesele karistamisele teadmatuse tõttu.

Kaubanduskoja ettepanek:

- **Rakendada esimese 12 kuu jooksul pärast seaduse jõustumist põhimõtet, et enne karistamist ettevõtteid nõustatakse, välja arvatud juhul, kui tegemist on pahatahtliku ja teadliku tarbija eksitamisega.**
- **Töötada välja ja avalikustada koostöös ettevõtjate esindusorganisatsioonidega praktilised juhendmaterjalid ning näidised lubatud ja keelatud väidete kohta aegsasti enne uute nõuete jõustumist 2026. septembris. Kaubanduskoda on valmis omalt poolt panustama info levitamisest, et tagada ettevõtjate teadlikkus ja sujuv üleminek uutele reeglitele.**

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor

Ireen Tarto

ireen@koda.ee